

MURAL w Portugalii

2019-05-17

Wzajemne zrozumienie, szacunek oraz uczenie się (Mutual Understanding, Respect and Learning) - MURAL to międzynarodowy projekt umożliwiający spotkanie sześciu partnerów z Unii Europejskiej: Polski, Wielkiej Brytanii, Portugalii, Grecji, Holandii oraz Niemiec, pod przewodnictwem Fundacji British Council.

Projekt jest realizowany przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia. MURAL jest współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo” (Rights, Equality and Citizenship programme). MURAL, realizując działania wspierające wzrost tolerancji i szacunku dla różnych wyznań, przekonań religijnych oraz tożsamości etnicznych, ma na celu przeciwdziałanie narastającemu w Europie problemowi antysemickich i antymuzułmańskich uprzedzeń. Projekt propaguje zasady pluralizmu i demokracji, wspiera ponadnarodową współpracę oraz wymianę wiedzy i najsukuteczniejszych praktyk przeciwdziałania nietolerancji.

Adresatami projektu są osoby, które w swojej codziennej pracy (jako aktywiści i aktywistki, liderki i liderzy czy przedstawiciele/przedstawicielki regionalnych władz) stykają się z przejawami dyskryminacji.

Kraków zaangażował 60 nauczycieli, działaczy społecznych, pracowników domów kultury i bibliotek, którzy do grudnia 2019 roku zrealizują kilkadziesiąt projektów skierowanych do społeczności lokalnych. Jednym ze elementów projektu, są wizyty studyjne w krajach, które są zaangażowane w projekt. Na początku maja miała miejsce wizyta w Portugalii, gdzie były obecne cztery przedstawicielki z Polski. Renata Kocłęga - Hilevsky, uczestniczka projektu opisała swoje wrażenia z wizyty w Portugalii.

/Renata Kocłęga - Hilevsky/

Gdzie szukać dobrych wzorców i inspiracji w czasach wzmagania się nacjonalizmów i antyimigranckich uprzedzeń? W Portugalii! Kraj ten wybrał politykę tzw. regulowanego otwarcia na migrację i uznany został za lidera rozwiązań prawnych w tej dziedzinie. Należy też do grona nielicznych państw europejskich, gdzie partie nacjonalistyczne czy antyimigranckie nie zasiadają w parlamencie. Portugalia, jak wiele innych krajów naszego regionu, zmaga się z kryzysem demograficznym; otwarcie na migrację jest więc postrzegane przez rządzących jako szansa i czynnik stabilizujący gospodarkę. Opracowano tam Strategię na Rzecz Migracji 2015-2020 (PEM), obejmującą szerokie spektrum działań kierowanych nie tylko do migrantów czy uchodźców, ale też do obywateli Portugalii.

Osoba przybywająca do tego kraju może skorzystać z instytucjonalnej pomocy Krajowego Centrum Wsparcia na rzecz Integracji Migrantów (CNAIM), publicznego urzędu, mającego swoje główne oddziały w Lizbonie, Porto i Faro oraz z ich lokalnych placówek (GAPLIM). Istotą tego typu pomocy jest kompleksowość usług i sprawne korzystanie z sieci powiązanych ze sobą organizacji. Pierwszym słowem, które widoczne jest dla osoby migrującej w urzędzie, to słowo „Witamy” (w ośmiu językach), co już na początku wyzwała u petenta poczucie bezpieczeństwa i akceptacji. Obsługa odbywa się w ponad pięćdziesięciu językach (poprzez zaangażowanie sieci

tłumaczy), a urzędnikami nierzadko są byli migranci, czyli osoby najlepiej rozumiejące trudności, z jakimi zmagają się przybysz w obcym dla siebie kraju. Podczas oczekiwania w kolejce, o dzieci migrantów dba opiekunka, zajmująca się nimi w specjalnie przystosowanym do tego celu pomieszczeniu. Centrum zatrudnia też mediatorów międzykulturowych (zderzenie kultur może powodować nieporozumienia, a nawet sytuacje konfliktowe), oraz pielęgniarkę (w razie problemów zdrowotnych kontaktuje ona pacjenta z przychodniami czy szpitalami). Na terenie placówki prowadzona jest również działalność informacyjna i promocyjna; 3 maja na przykład, Pedro Calado, rządowy pełnomocnik ds. migracji, prezentował uczestnikom projektu MURAL (w tym polskiej delegacji z Krakowa) fakty i mity związane z migracją. Czy rzeczywiście obecnie zbyt często ludzie opuszczają swoje kraje? Okazuje się, że nie: jedynie 3 % ludzi na świecie decyduje się na migrację. Czy faktycznie liczba nielegalnych migrantów w Europie jest równa, a nawet przekracza liczbę migrantów legalnych? Niestety, uważa tak aż 76% Europejczyków, podczas kiedy w rzeczywistości ilość osób zamieszkujących na naszym kontynencie bez uregulowanego statusu jest znikoma – wynosi jedynie 5%. Ideą Centrum jest też zatem edukacja – obalanie szkodliwych stereotypów, czy też upowszechnianie wyników rzetelnych badań społecznych.

Centra i ich partnerzy oferują ponadto między innymi:

- Infolinię dla Migrantów (MSL) w dziewięciu językach
- Usługi tłumaczeniowe (STT)
- Program Wprowadzania na Rynek Pracy (RGI)
- Bank Lokalnych Dobrych Praktyk w obszarze integracji (LIP)
- Sieć Przyjaciół Migrantów na poziomie gmin (RMAD)

Na terenie Portugalii działają również Jednostki Wsparcia Integracji Uchodźców (NAIR) czy Biura Wsparcia Przedsiębiorczości Migrantów (GAEM), pomagające krok po kroku w zakładaniu własnej działalności gospodarczej, od stworzenia biznes planu, po upowszechnianie sprawdzonych pomysłów. Ciekawym rozwiązaniem jest Program Mentoringu Migrantów, w ramach którego osoby przybywające z zagranicy są pod opieką wolontariuszy ze społeczności przyjmujących, którzy wspierają ich w trudnościach związanych z życiem codziennym. Dzięki współpracy międzyresortowej trzech ministerstw oraz środkom unijnym, realizowany jest Program Portugalski dla Każdego (PPT); składają się na niego bezpłatne kursy nauki języka w wymiarze 150 godzin, oraz dodatkowo – 25 godzin nauki języka branżowego (w obszarach takich jak handel, turystyka, budownictwo czy usługi kosmetyczne), co zwiększa szanse obcokrajowców na pozyskanie zatrudnienia. Inne, warte odnotowania praktyczne rozwiązania, to e-learningowe platformy edukacyjne dla osób uczących się języka portugalskiego oraz ich nauczycieli, czy Program Wybory (PE) służący edukacji włączającej i integracji uczniów w szkołach. Działa tu też Komisja na rzecz Równości i Przeciwdziałania Dyskryminacji na tle rasowym; co ciekawe, składa się na nią zarówno grupa przedstawicieli rządu i parlamentu, jak i reprezentantów społeczności migrantów, działaczy praw człowieka oraz innych partnerów społecznych oraz osób znanych z życia społecznego, cieszących się autorytetem.

Pełne tolerancji nastroje społeczne Portugalii wyrażane są w żywo obecnej sztuce ulicznej (muralowych hasłach i rysunkach), demonstracjach, czy licznych debatach poświęconych tematyce migracji (na zdjęciach). I tak na przykład w ostatnich dniach (9-11 maja 2019) Braga gościła uczestników konferencji „Dokąd zmierza Europa?”, w jej ramach odbył się między

**Magiczny
Kraków**

innymi warsztat „Humor w walce z dyskryminacją”. Wspaniale jest obserwować wartości chrześcijańskie w praktyce...